

ȘCOALA NAȚIONALĂ DE STUDII POLITICE ȘI ADMINISTRATIVE

ȘCOALA DOCTORALĂ MULTIDISCIPLINARĂ

DOMENIUL DE DOCTORAT ȘTIINȚE POLITICE

TEZĂ DE DOCTORAT

**DIPLOMAȚIA „LUPILOR RĂZBOINICI”. ASPECTE
TEORETICE ȘI PRACTICE CU PRIVIRE LA DISCURSUL
DIPLOMATIC CHINEZ PE PLATFORMA DE SOCIALIZARE
TWITTER
- REZUMAT -**

CONDUCĂTOR DE DOCTORAT:

PROF. UNIV. DR. GEORGE-CRISTIAN MAIOR

Doctorand:

DIANA-OANA STRÎMBEANU

(căs. NICOLAE)

Primul capitol al tezei stabilește cadrul teoretic și conceptual necesar studiului diplomației digitale. Demersul pornește de la clarificarea conceptului de diplomație, urmărit atât din perspectivă istorică, cât și prin raportare la principalele sale accepțiuni în literatura de specialitate. Diplomația este prezentată ca un *mecanism de gestionare a relațiilor internaționale* prin reprezentare, comunicare, negociere și compromis, destinat promovării intereselor statelor și prevenirii conflictelor.

Evoluția sa de la formele timpurii de reprezentare și misiunile diplomatice ad-hoc la instituțiile diplomatice moderne evidențiază caracterul dinamic al conceptului și extinderea progresivă a sferei sale de acțiune. În același timp, diplomația contemporană nu mai este limitată la interacțiunea dintre state, ci implică organizații internaționale, organizații neguvernamentale, companii, lideri de opinie și alți actori capabili să exercite influență în plan internațional.

În continuarea acestei evoluții este analizat conceptul de diplomație publică, definit prin raportare la relația dintre state și publicul extern. Spre deosebire de diplomația tradițională, axată în principal pe interacțiunea dintre reprezentanții statelor, diplomația publică urmărește construirea unor relații cu societatea, influențarea opiniilor și percepțiilor publicului extern și promovarea imaginii unui stat. Astfel, primul capitol evidențiază transformarea acesteia de la modelele predominant unidirecționale de transmitere a informației către forme de comunicare bazate pe interacțiune și construirea de relații. În acest context, conceptul de *soft power* al lui Joseph Nye dobândește o importanță deosebită, întrucât pune accentul pe atracție, cultură, valori și influență, în opoziție cu utilizarea coerciției.

Dezvoltarea internetului a determinat o nouă etapă în evoluția diplomației, caracterizată prin transmiterea rapidă a informațiilor, interactivitate și accesul direct la o audiență globală. Diplomația digitală este analizată astfel ca o nouă adaptare a practicilor diplomatice la instrumentele digitale, incluzând utilizarea internetului, a dispozitivelor mobile și a platformelor de socializare pentru atingerea obiectivelor de politică externă. Literatura analizată relevă însă dificultatea definirii conceptului, precum și necesitatea delimitării sale față de diplomația publică și față de termeni precum „diplomația Twitter” sau „diplomația publică digitală”.

În contextul prezentat, platformele de socializare joacă un rol important – dintre acestea, Twitter/X a fost considerat un instrument central al diplomației digitale. Acesta permite comunicarea rapidă și directă cu publicul internațional, dezvoltarea unor rețele formate din diplomați, jurnaliști, cercetători, politicieni și lideri de opinie, precum și transmiterea unor mesaje

cu potențialul de a deveni populare. Totodată, transparența și caracterul public al comunicării digitale generează noi vulnerabilități, deoarece diplomații trebuie să găsească un echilibru între deschidere și confidențialitate. Relația dintre diplomația digitală și politica externă este, de asemenea, clarificată prin delimitarea celor două concepte: politica externă stabilește obiectivele și orientările statului, în timp ce diplomația reprezintă unul dintre instrumentele prin care acestea sunt promovate și gestionate în relația cu ceilalți actori internaționali.

În ansamblu, transformarea digitală nu elimină diplomația tradițională, ci îi modifică instrumentele, practicile și relația cu publicul. Literatura analizată indică trecerea de la comunicarea predominant discretă și unidirecțională către o diplomație caracterizată prin interconectivitate, transparență, participare și competiție pentru atenția publicului internațional. În același timp, mediul digital generează provocări legate de dezinformare, credibilitate, anonimat, securitatea informației și dificultatea gestionării unui volum foarte mare de date. În acest cadru este fundamentată direcția cercetării ulterioare, consacrată analizei comunicării diplomatice pe Twitter/X și, în particular, utilizării de către China a unei retorici asertive de tip „*wolf warrior*” sau a „*lupilor războinici*”.

Cel de-al doilea capitol al tezei fundamentează teoretic analiza diplomației de tip „*wolf warrior*”, prin raportarea ascensiunii Chinei și a comportamentului său diplomatic contemporan la principalele paradigme ale relațiilor internaționale. Demersul pornește de la premisa că fenomenul nu poate fi înțeles în afara transformărilor geopolitice generate de afirmarea Chinei ca mare putere pe scena globală și de intensificarea competiției internaționale. Dintre perspectivele analizate, realismul este considerat cadrul explicativ principal, întrucât pune accent pe putere, securitate, interes național și competiția dintre marile puteri. Din această perspectivă, diplomația „*lupilor războinici*” poate fi interpretată ca o expresie a efortului Chinei de a-și proteja interesele strategice, de a-și consolida statutul internațional și de a răspunde presiunilor externe, în special celor asociate rivalității cu Statele Unite.

Analiza paradigmei realiste este aprofundată prin raportarea la realismul clasic și la neorealism, precum și prin utilizarea conceptului de „dilemă de securitate”. În cazul Chinei, extinderea prezenței economice și strategice, inclusiv în zone maritime importante, este asociată cu asemenea dinamici, iar retorica „*lupilor războinici*” apare ca o extensie a acestei competiții, prin care Beijingul transmite fermitate și încearcă să descurajeze contestarea intereselor sale.

În contrapondere, liberalismul evidențiază rolul interdependenței economice, al instituțiilor și al cooperării multilaterale. Integrarea Chinei în economia mondială, participarea sa la organizații și mecanisme internaționale și dezvoltarea relațiilor comerciale pot contribui la moderarea comportamentului statului și la reducerea riscului de conflict. Totuși, diplomația „wolf warrior” evidențiază limitele unei interpretări exclusiv liberale, deoarece retorica fermă și reacțiile rapide la criticile externe contrastează cu logica cooperării și a interdependenței. Prin urmare, comportamentul Chinei este prezentat ca o combinație între integrarea în mecanismele economice și instituționale globale și o strategie discursivă asertivă destinată protejării intereselor naționale și a imaginii internaționale.

O perspectivă complementară este oferită de constructivism, care pune accent pe identități, norme, percepții și discursuri. În cazul Chinei, amintirea „secolului umilințelor”, ideea renașterii naționale și preocuparea pentru suveranitate și demnitate contribuie la formarea unei identități naționale care influențează modul de definire a intereselor externe. Din această perspectivă, diplomația „lupilor războinici” nu reprezintă doar un instrument de politică externă, ci și o expresie a identității pe care China încearcă să o proiecteze: aceea a unui stat puternic, rezistent și capabil să își apere interesele și să conteste narațiunile dominante. Utilizarea platformelor digitale contribuie la această construcție identitară, permițând diplomaților chinezi să proiecteze și să consolideze în mod continuu această imagine în spațiul internațional.

În acest context, de interes pentru înțelegerea strategiei de politică externă a Chinei sunt și formele de putere. *Soft power* este asociat atracției culturale, legitimității și capacității de a influența fără constrângere, în timp ce *hard power* se bazează în principal pe resurse militare și economice. Conceptul de *smart power* desemnează combinarea strategică a acestor instrumente, iar *sharp power* este prezentat drept o formă controversată de influență asociată manipulării informaționale și încercării de modelare a percepțiilor publicului. În cazul Chinei, aceste concepte evidențiază caracterul complex al proiecției sale de putere, în care resursele materiale sunt asociate cu instrumente diplomatice, culturale, informaționale și comunicaționale.

Diplomația digitală trebuie înțeleasă ca un concept-umbrelă, care include atât pagini web, aplicații dedicate punerii în practică a diplomației, materiale multimedia și activism digital, cât și platformele de socializare. Deși instrumentele și viteza comunicării s-au modificat, principiile fundamentale ale diplomației nu au fost înlocuite, ci adaptate unui mediu internațional caracterizat prin interconectare, acces rapid la informații și participarea unui număr tot mai mare de actori.

Evoluția diplomației digitale poate fi delimitată în trei etape. Prima, corespunzătoare perioadei 1990–2000, a fost marcată de apariția internetului și de utilizarea paginilor web instituționale și a e-mailului pentru comunicarea diplomatică. A doua etapă, desfășurată între 2000 și 2020, a fost caracterizată de dezvoltarea platformelor de socializare și de integrarea acestora în diplomația publică. Evenimente precum Primăvara Arabă, radicalizarea tinerilor în mediul online, Brexit și scandalul WikiLeaks au evidențiat atât potențialul rețelelor de socializare pentru mobilizare, influență și comunicare, cât și vulnerabilitățile asociate dezinformării, manipulării, radicalizării și securității informațiilor. Cea de-a treia etapă, începută în 2020, a fost accelerată de pandemia COVID-19 și ulterior de războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei. Restricționarea interacțiunilor fizice a determinat extinderea diplomației în spațiul digital, iar conflictele actuale au demonstrat importanța platformelor digitale pentru transmiterea rapidă a informațiilor, combaterea dezinformării, mobilizarea sprijinului internațional și proiectarea imaginii unui stat.

Analiza platformelor de socializare evidențiază funcții distincte în cadrul diplomației digitale. X/Twitter favorizează comunicarea rapidă, concisă și în timp real, fiind potrivit pentru transmiterea pozițiilor oficiale și reacția la evenimente internaționale. Facebook permite comunicarea unui conținut mai amplu și multimedia și facilitează adresarea către un public larg, inclusiv prin transmisiuni live și campanii direcționate. Instagram, prin caracterul său predominant vizual, permite construirea unei conexiuni emoționale cu publicul, promovarea culturii și valorilor naționale și apropierea de publicul tânăr. Eficiența acestor instrumente depinde însă de adaptarea mesajului la specificul platformei, de identificarea publicului-țintă și de existența unei strategii coerente.

Studiul de caz privind Ministerul Afacerilor Interne din România evidențiază faptul că diplomația digitală nu mai este exclusiv apanajul ministerelor de externe, ci poate include instituții interne cu atribuții relevante în cooperarea internațională și comunicarea publică. Analiza OSINT a conturilor oficiale de pe Twitter, Facebook și Instagram, realizată în iulie 2023, relevă o utilizare diferențiată a celor trei platforme. Twitter este orientat mai ales către comunicarea oficială și publicul extern, Facebook către informarea publicului român, iar Instagram către un public mai tânăr. MAI utilizează aceste canale pentru comunicarea activităților instituționale, gestionarea situațiilor de criză, promovarea cooperării internaționale, proiectarea *soft power*-ului și combaterea

dezinformării. Totuși, analiza indică o comunicare predominant unidirecțională, interacțiunea directă cu publicul fiind limitată.

În continuare, teza aduce în discuție fundamentele istorice, culturale și ideologice care au contribuit la configurarea diplomației contemporane a Chinei și la adaptarea acesteia la mediul digital. Ascensiunea Chinei după reformele inițiate de Deng Xiaoping în 1978 a determinat o deschidere progresivă către sistemul internațional și transformarea sa într-un actor global, proces în care tradiția istorică și valorile culturale au continuat să influențeze comportamentul diplomatic.

Un prim reper îl constituie sistemul tradițional Chaogong și sistemul tributar, prin care China imperială și-a organizat timp de secole relațiile cu exteriorul. Acestea au fost construite în jurul unei percepții sinocentrice asupra ordinii internaționale, în care China ocupa o poziție centrală, iar recunoașterea autorității imperiale era exprimată prin ritualuri, misiuni și daruri. Deși sistemul tributar a fost contestat ca interpretare predominant occidentală a relațiilor istorice ale Chinei, el rămâne relevant pentru înțelegerea persistenței unor concepții privind prestigiul, ierarhia și poziția Chinei în lume. În această evoluție se înscrie și conceptul Tianxia („tot ceea ce se află sub cer”), reinterpretat contemporan fie ca alternativă cooperantă la ordinea westfaliană, fie, critic, ca posibil instrument de legitimare a unei poziții hegemonice chineze.

Fundamentele ideologice sunt reprezentate în principal de confucianism, daoism și budism. Confucianismul a imprimat diplomației chineze valori precum armonia, ierarhia, responsabilitatea morală, respectul și cultivarea relațiilor pe termen lung. Daoismul, prin principiul yin-yang, sugerează complementaritatea și echilibrul dintre forțe aparent opuse, perspectivă asociată în plan internațional combinării dintre *hard power* și *soft power*. Budismul contribuie, la rândul său, la construirea unei imagini internaționale asociate cooperării, compasiunii și asistenței umanitare și reprezintă o resursă de soft power și diplomație culturală.

O importanță deosebită pentru înțelegerea comportamentului diplomatic o au conceptele Mianzi, Lian și Guanxi. Mianzi desemnează prestigiul și imaginea socială, iar Lian reflectă onoarea și integritatea morală. În diplomația digitală, protejarea „feței” se traduce prin gestionarea atentă a imaginii și reputației Chinei, inclusiv prin reacții la criticile externe. Guanxi, centrat pe relații, reciprocitate și rețele de încredere, poate fi extins la mediul digital, unde diplomații construiesc conexiuni, promovează narațiuni și contracarează mesajele critice. Aceste principii coexistă însă cu un comportament diplomatic tot mai asertiv, specific diplomației „lupilor războinici”.

În perioada lui Xi Jinping, diplomația chineză a intrat într-o „nouă eră”, caracterizată prin afirmarea explicită a statutului de mare putere, extinderea intereselor naționale și utilizarea unei comunicări diplomatice mai ferme. Concepte precum „comunitatea destinului comun”, „marea întinerire a națiunii chineze” și „visul chinezesc” combină elemente tradiționale cu obiective geopolitice contemporane. Inițiative precum Belt and Road reflectă această sinteză dintre moștenirea istorică și ambiția globală.

Lucrarea aduce în discuție și apariția, evoluția și particularitățile diplomației „lupilor războinici”, plasând fenomenul în contextul transformării diplomației chineze și al dezvoltării diplomației digitale. Termenul, provenit din filmele patriotice chinezești *Wolf Warrior*, a fost preluat în literatura de specialitate pentru a descrie stilul diplomatic mai asertiv și conflictual adoptat de anumiți reprezentanți ai Chinei. Acesta nu reprezintă o strategie oficială declarată a guvernului chinez, ci desemnează o practică diplomatică asociată în special anumitor diplomați și caracterizată prin apărarea fermă a suveranității, respingerea criticilor externe și utilizarea unui discurs naționalist.

Evoluția fenomenului trebuie înțeleasă prin raportare la transformarea politicii externe chineze. Dacă perioada lui Deng Xiaoping a fost asociată principiului *taoguang-yanghui*, respectiv menținerii unui profil internațional discret și concentrării asupra dezvoltării interne, ascensiunea economică și geopolitică a Chinei, precum și venirea la putere a lui Xi Jinping, au favorizat o politică externă mai activă și mai vizibilă. Această schimbare a fost susținută de consolidarea naționalismului, de creșterea rolului Partidului Comunist Chinez în politica externă și de dorința de afirmare a Chinei ca mare putere. Din perspectiva teoriei tranziției puterii, asertivitatea diplomatică poate fi interpretată ca expresie a creșterii capacităților economice, militare și tehnologice ale Chinei și a competiției cu Statele Unite.

Diplomația „wolf warrior” s-a dezvoltat în trei etape principale. Perioada prepandemică a reprezentat etapa de afirmare progresivă a acestui stil, în special prin utilizarea Twitter/X pentru promovarea intereselor Chinei și contracararea criticilor occidentale. Pandemia COVID-19 a constituit momentul de maximă vizibilitate, când diplomația „wolf warrior” s-a intersectat cu „diplomația măștilor”, China promovând ajutorul medical extern pentru a-și construi imaginea de actor global responsabil. În perioada post-pandemică se observă o recalibrare a acestei strategii, pe fondul efectelor negative asupra imaginii Chinei și al necesității de a menține relații economice și diplomatice funcționale.

Componenta empirică centrală a cercetării urmărește identificarea particularităților discursului diplomatic chinez în perioada pandemică, prin corelarea activității oficialilor, a diplomaților și a mass-mediei de stat cu principalele evoluții internaționale. Cercetarea pornește de la premisa că pandemia a oferit diplomației „*wolf warrior*” un context favorabil de manifestare, dar și un test al eficienței sale în influențarea percepțiilor internaționale. Analiza urmărește atât discursurile oficiale, cât și comunicarea digitală de pe Twitter/X, pentru a identifica teme, tipare și strategii retorice comune.

Mass-media de stat constituie o componentă importantă a diplomației digitale chineze. Analizarea celor cinci principale entități media a identificat 225 de articole care abordează conceptul „*wolf warrior*”, cu o prezență dominantă a *Global Times*. În discursul acestora au fost identificate trei elemente principale: patriotismul, prin prezentarea diplomației asertive drept apărare a intereselor naționale; autoapărarea, prin reprezentarea Chinei ca victimă a criticilor și „calomniilor” occidentale; și afirmarea rolului global al Chinei, prin prezentarea dezvoltării economice și tehnologice drept argumente pentru un rol mai important în ordinea internațională.

Pentru analiza discursului oficial au fost examinate 460 de discursuri, dintre care 205 aparțin purtătorilor de cuvânt ai Chinei, iar 255 reprezintă comunicate și declarații ale oficialilor de rang înalt, însumând 184.192 de cuvinte. Utilizarea analizei critice de discurs și a tehnicii *word clouding* a permis identificarea principalelor teme și priorități ale comunicării diplomatice. Termenii cu cea mai mare frecvență au fost „China”, „Foreign Ministry”, „Taiwan”, „countries”, „international”, „Hong Kong”, „cooperation”, „relations”, „rights”, „development” și „security”. Rezultatele evidențiază coexistența dintre apărarea fermă a suveranității și preocuparea pentru cooperare, dezvoltare și poziționarea Chinei ca actor global.

Analiza activității de pe Twitter/X a vizat 12 conturi ale diplomaților Chinei și a utilizat extragerea automată a datelor, analiza sentimentelor, polaritatea și subiectivitatea mesajelor. Datele indică o concentrare a postărilor în zona sentimentului neutru, majoritatea mesajelor prezentând un nivel moderat de subiectivitate. Această combinație sugerează o comunicare calculată, în care elementele naționaliste și asertive sunt îmbinate cu informații factuale pentru menținerea credibilității. Diplomații au manifestat, de asemenea, o preferință pentru redistribuirea mesajelor provenite din mass-media chineze, mai degrabă decât pentru dialogul direct și constant cu utilizatorii occidentali.

Temele-cheie identificate sunt Taiwan, Hong Kong, Xinjiang, naționalismul, disputele teritoriale și maritime, Belt and Road și rivalitatea strategică cu Statele Unite. În toate aceste domenii, Twitter/X funcționează ca spațiu de contestare a narațiunilor occidentale și de promovare a pozițiilor oficiale chineze. Totodată, analiza relevă o strategie duală: discursul asertiv este asociat cu apărarea suveranității și contracararea criticilor, în timp ce referințele la cooperare, dezvoltare și multilateralism urmăresc proiectarea unei imagini de actor responsabil.

Capitolul final al tezei examinează evoluția recentă a diplomației chineze și perspectivele sale în era informațională, pornind de la transformarea conceptului de securitate și de la interdependența tot mai accentuată dintre politica internă, politica externă și comunicarea digitală. În cazul Chinei, securitatea nu mai este definită exclusiv prin prisma capacităților militare, ci include dimensiuni politice, economice, tehnologice și informaționale. Această abordare este strâns legată de caracterul centralizat al sistemului politic și de preocuparea Beijingului pentru stabilitatea internă, legitimitatea regimului și gestionarea presiunilor externe.

Un element fundamental al diplomației chineze contemporane îl reprezintă efortul de construire a unei imagini internaționale favorabile. Conceptul promovat de Xi Jinping, acela de a „spune povestea Chinei cum trebuie”, evidențiază preocuparea pentru controlul și modelarea narațiunilor externe. Diplomația publică, mass-media internațională, social media, schimburile culturale și instituții precum Institutele Confucius sunt utilizate pentru consolidarea *soft power-ului*. În același timp, această strategie este însoțită de limite, întrucât controlul statului asupra comunicării poate reduce credibilitatea externă, iar influența mass-mediei chineze rămâne mai redusă decât cea a principalelor surse occidentale.

Analiza perioadei recente evidențiază existența a două identități diplomatice aparent contradictorii. Prima este asociată diplomației „*wolf warrior*”, caracterizată prin fermitate, naționalism și contestarea criticilor externe. A doua urmărește prezentarea Chinei drept actor responsabil, stabilizator și mediator, capabil să contribuie la soluționarea conflictelor și la guvernanța globală. Această dualitate nu presupune abandonarea obiectivelor strategice ale Chinei, ci mai degrabă adaptarea instrumentelor prin care acestea sunt urmărite.

În acest context se înscriu Belt and Road Initiative, Global Development Initiative, Global Security Initiative și Global Civilization Initiative. Dacă BRI a fost centrată în principal pe infrastructură, conectivitate și investiții, inițiativele lansate ulterior acordă o importanță mai mare dezvoltării durabile, securității comune, multilateralismului și promovării unei viziuni alternative

asupra guvernantei globale. GSI încearcă să promoveze concepte precum securitatea comună și indivizibilă, în timp ce GCI urmărește afirmarea unei viziuni asupra civilizației și modernizării care acordă prioritate suveranității și diversității modelelor de dezvoltare. Prin aceste inițiative, China încearcă să își consolideze influența fără a recurge exclusiv la confruntarea directă asociată perioadei de apogeu a diplomației „wolf warrior”.

În relația cu Statele Unite, această transformare trebuie privită în cadrul unei competiții strategice de lungă durată, care se desfășoară simultan în plan economic, tehnologic, militar și informațional. Twitter/X devine astfel un spațiu al competiției pentru influență și legitimitate, în care diplomații chinezi contestă narațiunile occidentale și promovează propria interpretare a ordinii internaționale. În paralel, China încearcă să își diversifice parteneriatele și să își consolideze poziția în statele partenere, unde discursul privind suveranitatea, neinterferența și dezvoltarea poate avea o rezonanță mai mare.

În perioada post-pandemică se observă, prin urmare, o reducere a intensității diplomației „wolf warrior” și o orientare către un discurs mai nuanțat. Inițiativele diplomatice privind Ucraina, promovarea multilateralismului și rolul de mediator urmăresc consolidarea imaginii Chinei ca actor responsabil. Totuși, principiile fundamentale care au caracterizat diplomația „wolf warrior” nu dispar: apărarea suveranității, respingerea criticilor externe și afirmarea statutului de mare putere continuă să constituie elemente importante ale politicii externe chineze.

Cercetarea demonstrează că diplomația digitală și diplomația „wolf warrior” reprezintă componente convergente ale transformării politicii externe chineze în era informațională. Utilizarea platformelor digitale, în special Twitter/X, permite Chinei să *proiecteze soft, hard și smart power*, să își apere interesele și să participe direct la competiția pentru influență și legitimitate internațională.

În ansamblu, ipotezele cercetării sunt confirmate: diplomația digitală a devenit un vector central al proiecției influenței Chinei, discursul diplomaților de pe Twitter/X prezintă un caracter pronunțat asertiv și defensiv, iar prezența Chinei în mediul digital funcționează ca o rețea coordonată de actori instituționali și mass-media. Impactul este însă ambivalent: strategia consolidează coeziunea internă și imaginea Chinei ca putere capabilă să își apere interesele, dar poate alimenta neîncrederea și percepțiile negative în exterior. Evoluția post-pandemică sugerează astfel nu abandonarea obiectivelor strategice, ci trecerea către o strategie bazată pe comunicare strategică și diplomatie cooperantă.